

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Pavla Molka a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **D. T. N.**, zast. Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, Ph. D., advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 9. 2023, č. j. OAM-3641-64/ZR-2021, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 14. 5. 2024, č. j. 175 A 6/2023-71,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovaný **je povinen** nahradit žalobci náklady řízení o kasační stížnosti ve výši **4 114 Kč** k rukám jeho zástupce Mgr. et Mgr. Marka Čechovského, Ph. D., advokáta se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, a to do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím uvedeným v záhlaví zrušil platnost žalobcova povolení k trvalému pobytu dle § 87l odst. 1 písm. e) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu ke Krajskému soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“), který rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud shledal, že žalovaný nepostupoval podle závazného právního názoru Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) uvedeného v rozsudku ze dne 10. 3. 2023, č. j. 4 Azs 6/2023-32, který zrušil jeho předchozí rozhodnutí v téže věci. NSS v daném rozsudku uvedl, že se na případ žalobce vztahuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (dále jen „pobyťová směrnice“). Tato směrnice v čl. 27 odst. 2 stanoví, že opatření přijatá z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti musí být v souladu se zásadou přiměřenosti a musí být založena výlučně na osobním chování cizince.

[3] Krajský soud připomněl, že § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců je nutné vykládat ve světle čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice. Žalovaný takto nepostupoval, jelikož se omezil pouze na jazykový výklad příslušného ustanovení. Fakticky tak opětovně vycházel pouze ze skutečnosti, že žalobce byl odsouzen za spáchání závažného úmyslného trestného činu k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. Žalovaný si sice obstaral dostatečné podklady, nicméně je následně opomenul zohlednit ve svých úvahách. Z napadeného rozhodnutí nevyplývá závěr, že je z chování žalobce zřejmé, že bude trestnou činností opakovat. Krajský soud proto považoval rozhodnutí žalovaného za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.

[4] Krajský soud se nezabýval námitkou nedostatečného posouzení přiměřenosti dopadů rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobce, jelikož by to bylo v dané situaci předčasné.

II. Obsah kasační stížnosti žalovaného a vyjádření žalobce

[5] Žalovaný (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu porušení pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Krajský soud stěžovateli nesprávně vytýká, že pochybil při hodnocení podmínek pro zrušení povolení k trvalému pobytu dle § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců, jelikož řádně neposoudil v souladu s čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice, zda chování žalobce představuje skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Ustanovení § 87l je transpozicí čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice. Tím, že stěžovatel toto ustanovení použil, respektoval skutečnost, že se s žalobcem má zacházet jako s rodinným příslušníkem občana EU, i když jím ve skutečnosti není. Žalobce získal povolení k trvalému pobytu v ČR jako rodinný příslušník občana ČR, konkrétně manželky svého otce, toto manželství však bylo o dva roky později rozvedeno. Dne 15. 1. 2024 žalobce požádal o výměnu průkazu o povolení k trvalému pobytu občana třetího státu za průkaz o povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana EU. Tento průkaz mu byl vydán, proto na něj stěžovatel nahlížel jako na rodinného příslušníka občana ČR.

[7] Pobytová směrnice dopadá pouze na osoby, které vykonaly nebo vykonávají právo volného pohybu. Byla-li vnitrostátním právem vztahována i na situace, kdy k využití tohoto práva nedošlo, lze některá pravidla z ní aplikovat pouze přiměřeně a omezeně. Jestliže by měl být u § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců použit eurokonformní výklad v tom smyslu, že by mělo být v odůvodnění správního rozhodnutí výslovně uvedeno, zda a na základě čeho představuje cizinec skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti, pak by takto mělo být postupováno pouze v případě, kdy skutečně bylo právo volného pobytu uplatněno. Žalobce však toto právo neuplatnil.

[8] Jednání žalobce lze považovat za skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti ve smyslu čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice. Spáchání trestného činu, byť jediného, lze podřadit pod pojem „narušení veřejného pořádku“, neboť směřuje proti základním zájmům společnosti. Ustanovení § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců požaduje odsouzení pro spáchání úmyslného trestného činu, za nějž byl cizinci uložen nepodmíněný trest odnětí svobody. Žalobce byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody za spáchání zvláště závažného zločinu nedovolené

pokračování

výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle § 283 odst. 1 a odst. 3 písm. c) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů. Stěžovatel přistoupil ke komplexnímu zhodnocení okolností žalobcova případu, pouze se nevyjádřil k aktuálnosti nebezpečí, které žalobce představuje, což ale nemusel, jelikož na žalobce nedopadá pobytová směrnice.

[9] Stěžovatel označil za přehnaně přísné a formalistické závěry krajského soudu, který požaduje zohlednění žalobcova chování ve vazbě. Žalobce nebyl odsouzen za násilnou trestnou činnost, proto se ve vězení choval jako ukázněný vězeň. Dobré chování žalobce ve výkonu trestu nijak nesnižuje nebezpečí, které spáchanou trestnou činností představuje. Krajský soud stěžovateli vytkl i to, že se nezabýval otázkou možného opakování trestné činnosti a že nehodnotil skutečnost, že se žalobce dopustil jediného trestného činu. Dále měl zohlednit, že v rozsudku ze dne 11. 5. 2021, č. j. 49 T 13/2020-1262, krajský soud uvedl, že žalobci prospívá jeho bezúhonnost, projevená lítost a prohlášení viny. K tomu stěžovatel uvádí, že dané skutečnosti již bral v úvahu trestní soud při stanovení trestu.

[10] Stěžovatel dále nesouhlasí s tím, že se neřídil závazným právním názorem uvedeným v rozsudku NSS č. j. 4 Azs 6/2023-32. Zdůrazňuje, že si na základě tohoto rozsudku opatřil další podklady rozhodnutí a závěry vyplývající z těchto podkladů náležitě vyhodnotil.

[11] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její zamítnutí. Stěžovatelova argumentace fakticky míří proti právním závěrům NSS uvedeným v rozsudku č. j. 4 Azs 6/2023-32. Stěžovatel v napadeném rozhodnutí nerespektoval závazný právní názor NSS a v rozporu s ním opětovně nevyhodnotil všechny skutečnosti, které NSS shledal relevantními pro aplikaci § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců. Stěžovatelovo zpochybnění vlastní povinnosti hodnotit jednotlivé aspekty významné pro posouzení možnosti aktivace výhrady veřejného pořádku podle zákona o pobytu cizinců výlučně z důvodu vnitrostátní roviny žalobcovy situace odporuje judikatuře NSS i Ústavního soudu. Ten se v nálezu ze dne 16. 12. 2020, sp. zn. I. ÚS 945/20, zabýval skutkově obdobným případem cizince, který získal povolení k trvalému pobytu rodinného příslušníka občana EU jako rodinný příslušník občana ČR. Ústavní soud i v této situaci dovodil, že § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců je nutné vykládat eurokonformně, tj. v souladu s čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice. Žalobce též odkazuje na rozsudek ze dne 15. 11. 2023, č. j. 6 Azs 267/2023-28, ve kterém NSS dospěl k závěru, že správní orgány jsou povinny vykládat pojem závažného narušení veřejného pořádku v souladu s čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[13] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se NSS ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: (1)

kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[14] NSS shledal, že kasační stížnost není přijatelná, jelikož otázka posouzení aktuálnosti a skutečnosti hrozby cizince pro některý ze zájmů společnosti již byla dostatečně vyřešena v judikatuře NSS.

[15] Stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil i důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., k němu však již v doplnění kasační stížnosti nic neuvedl. NSS pro stručnost odkazuje na rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, ohledně posouzení toho, jaké vady naplňují tento kasační důvod. Rozsudek krajského soudu netrpí žádnou z vad uvedených v tomto rozsudku.

[16] Stěžovatel namítá, že nebyl povinen na žalobcův případ uplatnit čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice. Tím fakticky zpochybňuje právní názor vyslovený dříve v rozsudku č. j. 4 Azs 6/2023-32, jímž bylo zrušeno jeho první rozhodnutí v této věci. Dle usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 2. 2022, č. j. 1 Azs 16/2021-50, č. 4321/2022 Sb. NSS, je NSS při přezkumu správního rozhodnutí vázán svým právním názorem vysloveným v dřívějším zrušujícím rozsudku podle § 110 odst. 4 nebo § 78 odst. 5 s. ř. s., který se týkal shodné věci.

[17] NSS rozsudkem č. j. 4 Azs 6/2023-32 zrušil předchozí rozhodnutí stěžovatele, který dostatečně neposoudil aktuálnost hrozby žalobce pro veřejný pořádek a jeho odůvodnění neodpovídalo požadavkům čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice. NSS tak stěžovatele zavázal, aby postupoval dle čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice a posoudil, zda osobní chování žalobce představuje skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti. Devátý senát je tímto závěrem při nynějším přezkumu vázán. Nadto odkazuje na pozdější usnesení druhého senátu NSS ze dne 6. 6. 2024, č. j. 2 Azs 21/2024-29, dle kterého je nutné požadavky čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice aplikovat i na cizince, kteří jsou rodinnými příslušníky občana ČR a kteří nevyužili právo volného pohybu či pobytu.

[18] Stěžovatel dále namítá, že v projednávané věci byly splněny podmínky pro uplatnění § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců. V rozsudku č. j. 6 Azs 267/2023-28, ve kterém bylo řešeno zrušení povolení k pobytu podle písmene f) shodného ustanovení, NSS dospěl k závěru, že stěžovatel je v rámci posuzování otázky, zda je hrozba závažného narušení veřejného pořádku žalobcem aktuální, povinen zjistit a objektivně vyhodnotit relevantní skutečnosti, mezi něž patří i způsob života cizince po spáchání trestné činnosti. K obdobnému závěru dospěl i čtvrtý senát v rozsudku č. j. 4 Azs 6/2023-32, kde vyložil hypotézu § 87l odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců nad rámec textu tohoto ustanovení ve světle čl. 27 odst. 2 pobytové směrnice. V bodě 42 stěžovatele zavázal k tomu, aby posoudil, zda žalobce již uhradil peněžitý trest, jenž mu byl uložen, dále jak se choval ve vazbě a ve výkonu trestu odnětí svobody, zda mu byly uděleny kázeňské odměny či tresty, jakým způsobem se zapojuje do programů převýchovy, zda je ve výkonu trestu zaměstnán,

pokračování

jak na svoji trestnou činnost v současnosti nahlíží a jaké byly motivy jeho trestné činnosti. V bodě 40 tohoto rozsudku výslovně uvedl, že i z toho, „*jak se cizinec chová ve vězení, lze dovodit jeho postoj k jím spáchané trestné činnosti a to, zda je aktuálně, skutečně a v požadované intenzitě hrozbou pro některý ze zájmů společnosti.*“

[19] Stěžovatel tyto skutečnosti v napadeném rozhodnutí nezohlednil, což znamená, že nepostupoval podle závazného názoru NSS a požadavků další ustálené judikatury.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nepřijatelnou odmítl podle § 104a s. ř. s.

[21] O náhradě nákladů řízení NSS rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

[22] Žalobce měl ve věci plný úspěch, má tedy vůči neúspěšnému stěžovateli právo na náhradu nákladů, které v tomto řízení důvodně vynaložil. Tyto náklady se sestávají z odměny žalobcova zástupce Mgr. et Mgr. Marka Čechovského, Ph. D., advokáta se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, který v řízení učinil jeden právní úkon, a to vyjádření ke kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů]. Odměna za jeden úkon právní služby činí podle § 7 bodu 5, aplikovaného na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu, 3 100 Kč. Dále žalobci náleží 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Zástupce žalobce v řízení před krajským soudem doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty (rozhodnutí o registraci k DPH na č. 1. 20 spisu krajského soudu). Celková výše odměny proto činí 4 114 Kč. K zaplacení náhrady nákladů řízení byla stěžovateli stanovena přiměřená lhůta v délce 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. července 2024

JUDr. Pavel Molek
předseda senátu